

NỘI DUNG CẦN HỌC VÀ LUYỆN TẬP MÔN NGỮ VĂN 9 TRONG THỜI GIAN NGHỈ

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI CÓ HAI KIỂU : NGHỊ LUẬN VỀ MỘT VẤN ĐỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ; NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG.

- KIỂU BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT VẤN ĐỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ: (CÁC EM ĐÃ HỌC VÀ LUYỆN TẬP NHIỀU).

- KIỂU BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG : Là trình bày những nhận xét, đánh giá về một sự việc hiện tượng xảy ra trong đời sống được mọi người quan tâm như : vấn đề môi trường, tham gia giao thông, những vấn đề nổi cộm trong học đường v.v.....

BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG có 2 dạng :

- Sự việc , hiện tượng đúng.

- Sự việc hiện tượng sai. có dàn ý chung như sau:

I. DÀN Ý CHUNG: A. SỰ VIỆC , HIỆN TƯỢNG ĐÚNG:

1. Mở bài: giới thiệu sự việc, hiện tượng cần bàn:

- Dẫn lại đề (nếu có) 2.Thân bài

*Giải thích (Nếu cần)

a) Nêu biểu hiện của sự việc, hiện tượng

b) Phân tích nguyên nhân

c) Nêu mặt đúng, mặt lợi của sự việc, hiện tượng

d) Phê phán những hành động, biểu hiện sai trái.

e) Nêu nhận thức, hành động. 3.Kết bài:

- Khẳng định lại sự việc hiện tượng.

-Tỏ ý khuyên bảo hoặc kêu gọi hành động.

B. SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG SAI:

1 Mở bài: giới thiệu sự việc, hiện tượng cần bàn:

- Dẫn lại đề (Nếu có)

2. Thân bài

* Giải thích (Nếu cần)

a) Nêu biểu hiện của sự việc, hiện tượng

b) Nêu nguyên nhân của sự việc, hiện tượng

c) Nêu mặt sai, hại của sự việc, hiện tượng.

c) Ca ngợi hành động đúng.

e) Nêu giải pháp.

3. Kết bài:

- Phủ định lại sự việc hiện tượng.

-Tỏ ý khuyên bảo hoặc kêu gọi hành động.

II. MỘT SỐ DÀN Ý THAM KHẢO

ĐỀ 1: XẢ RÁC BỪA BÃI

I. Mở bài: Một trong những thói quen xấu đó là thói quen vứt rác bừa bãi

II. Thân bài:

1. Giải thích:

Rác là chất thải, không còn khả năng sử dụng, được thải ra từ sinh hoạt hằng ngày, từ lao động sản xuất ở các nhà máy, bệnh viện...

2. Biểu hiện:

- Một cái ly vỡ, chai vỡ được ném ra đường, ăn một trái chuối, tiện tay bỏ xuống đường... Ăn xong một que kem hay một chiếc kẹo, vứt que, vứt giấy xuống đất.

- Xác súc vật như chó mèo, chuột... ném thẳng ra đường phố.

- Rác rưởi ngập tràn đường phố, công viên, sông hồ, kênh rạch... Con đường rác, dòng kênh rác xuất hiện.

3. Tác hại:

- Dòng nước bị tắc nghẽn trở thành nơi lý tưởng cho ruồi muỗi, chuột gián... sinh sôi nảy nở

- Bệnh truyền nhiễm, viêm nhiễm đường hô hấp, lao phổi...

- Làm mất vẻ mỹ quan của thành phố

4. Nguyên nhân:

- Do lối sống lạc hậu, lối nghĩ ích kỷ, chỉ biết đến quyền lợi bản thân.

- Do thói quen xấu đã có từ lâu, khó mà sửa đổi. Người ta tiện tay vứt rác ở bất cứ chỗ nào. Thản nhiên, vô tư, chẳng có gì mà phải áy náy.

- Do việc giáo dục ý thức giữ gìn, bảo vệ môi trường sống chưa được quan tâm đúng mức, chưa được tổ chức thường xuyên. Do đó mà trình độ hiểu biết của người dân còn thấp.

5. Ca ngợi: hành động bảo vệ môi trường, ý thức bỏ rác đúng nơi quy định, lối sống văn minh đô thị

6. Giải pháp

- Chúng ta hãy cùng nhau giữ gìn môi trường, tuyên truyền sâu rộng trong nhân dân các hoạt động vì môi trường, để mọi người hiểu.

- Tích cực đóng góp ý kiến, sáng kiến cải tạo và giữ gìn sự trong lành của tự nhiên làm cho cuộc sống của chúng ta ngày càng thêm sạch đẹp, văn minh và tiến bộ.

- Hãy lên tiếng, phê phán những người còn thiếu ý thức, vẫn vứt rác bừa bãi. Ngoài ra cũng cần có sự xử phạt nghiêm khắc để cảnh cáo, răn đe đối với những người thiếu ý thức.

III. Kết bài:

- Xả rác bừa bãi là một hành động xấu, cần phải từ bỏ.

- Hãy hành động vì một môi trường xanh, sạch, đẹp.

ĐỀ 2: Đất nước ta có nhiều tấm GIỜNG VƯỢT KHÓ, HỌC GIỎI . Em hãy nêu suy nghĩ của mình về những tấm gương đáng quý ấy.

DÀN BÀI

I. MB: Cuộc sống quanh ta có nhiều tấm gương vượt khó học tập. Đó là những người bền chí, giàu nghị lực. Tuy hoàn cảnh gia đình khó khăn nhưng họ học tập giỏi, đạt nhiều thành tích cao đáng khen ngợi.

II. TB: 1) Các tấm gương

a) Xưa: có Mạc Đĩnh Chi nhà nghèo nhưng rất ham học. Không có tiền đi học, cậu thường đứng ngoài cửa lớp nghe trộm. Thương tình, thầy cho vào học. Cậu tỏ ra là người thông minh, sáng dạ, trí tuệ hơn người. Tới đến, không có đèn để học, cậu bắt đom đóm bỏ vào vỏ trứng để lấy ánh sáng học bài.. Năm 24 tuổi, MĐC đỗ trạng nguyên. Vua thấy cậu xấu xí nên không công nhận. Cậu đã làm bài phú “Bông sen trong giếng ngọc” để tỏ rõ phẩm chất của mình. Vua Trần Anh Tông đọc xong bài phú rất khâm phục bèn công nhận MĐC là trạng nguyên và làm đến chức Thượng Thư. Sau này MĐC còn được vua nhà Nguyên phong làm Lương Quốc Trạng Nguyên.

b) Nay

- Cô học trò nghèo Trần Bình Gấm ngày ngày cắp rổ khoai lang đi bán dạo khắp hang cùng ngõ hẻm. Những ngày bị ế, mãi tận khuya cô mới về đến nhà. Vậy mà suốt những năm học phổ thông, cô học trò nghèo luôn đạt HS giỏi. Trong kì thi đại học, cô đã đậu cả ba trường. Cô chọn trường ĐH Y dược để thỏa mãn ước mơ trở thành bác sĩ chữa bệnh cho người nghèo. Hiện nay cô đang là BS ở BV Gia Định và cô cũng đang ấp ủ ước mơ mở phòng mạch chữa bệnh miễn phí cho người nghèo

- Cô học trò nhỏ Ngô Hoàng Phương Uyên ngày ngày sau giờ học lại ra chợ phụ mẹ bán chuối chiên. Mọi người vẫn thường gọi cô là Uyên “chuối chiên”. Nhà nghèo, không có tiền học thêm nhưng cô vẫn luôn là học sinh giỏi nhiều năm liền và là học sinh đội tuyển môn Anh văn của trường. Dù khó khăn, vừa học vừa phụ giúp gia đình, thế mà kì thi tuyển sinh đại học 2011 cô học trò ấy đã đỗ á khoa trường ĐH Ngoại thương TPHCM.

Và còn rất nhiều tấm gương vượt lên số phận, học tập thành công trên khắp đất nước ta...

2) Nguyên nhân:

- Chính ý chí, nghị lực, lòng quyết tâm của con người đã làm nên sức mạnh thần kì. Sức mạnh ấy có thể đập bằng mọi trở ngại, khó khăn thử thách. Họ đã biến điều không thể thành có thể

- Kiên trì cùng với niềm đam mê tri thức là động lực to lớn giúp họ vượt lên khó khăn để thành công trong học tập.

- Họ ý thức được rằng: học chính là con đường giúp họ thay đổi số phận. Chỉ có học tốt mới có thể giúp được bản thân, gia đình và xã hội.

3) Phê phán: Bên cạnh những tấm gương vượt khó vẫn có không ít bạn chỉ lo ăn chơi đua đòi, bỏ phí tuổi trẻ và đánh mất tương lai của mình. Lại có những người luôn đổ lỗi cho hoàn cảnh mà không nhận thấy mình thiếu nghị lực, kiên nhẫn trước những khó khăn. Những người như thế chắc chắn sẽ chuốc lấy thất bại mà thôi.

4) Nhận thức, hành động của bản thân

- Phải tự tin ở chính mình, đừng bi quan , yếm thế. Hãy chủ động vượt qua số phận.
  - Đừng đổ lỗi cho hoàn cảnh cho số phận vì con người có thể thay đổi số phận của mình.
  - Cuộc sống luôn có những khó khăn thử thách. Nếu có ý chí, nghị lực chắc chắn chúng ta vượt qua để đi đến thành công.
- III.KB: - Ý chí, nghị lực của bản thân là yếu tố không thể thiếu để chúng ta có thể đi đến thành công
- Tuổi HS cần phải noi theo những tấm gương vượt khó ấy cố gắng học tập rèn luyện để có thể thực hiện được ước mơ, hoài bão của mình.

III. MỘT SỐ ĐỀ LUYỆN TẬP

1. Nêu suy nghĩ của em về hiện tượng vi phạm luật giao thông hiện nay.
2. Trước thực trạng ô nhiễm môi trường ngày càng trầm trọng, đã có rất nhiều tổ chức, cá nhân có ý thức chung tay bảo vệ môi trường. Hãy viết VBNL ngắn (2 trang) nêu suy nghĩ của em về hiện tượng này.
3. Bạo lực học đường là vấn đề nhức nhối cho toàn xã hội. Hãy viết VBNL ngắn (2 trang) nêu suy nghĩ của em về hiện tượng này.
4. Việc các bạn học sinh mê game hiện nay thật đáng báo động. Hãy viết VBNL ngắn (2 trang) nêu suy nghĩ của em về hiện tượng này.

*YÊU CẦU:

1. Học sinh phải thuộc các tóm tắt truyện ngắn, ghi nhớ, đặc điểm nhân vật đã học ở HKI.
2. Học sinh làm bài nghị luận sự việc hiện tượng đời sống :
  - Hai đề trong mục II.
  - Chọn 2 trong 4 đề ở mục III để làm bài. (Tổng cộng làm 4 bài ra vở tập làm văn)

IV. TIẾNG VIỆT

1)Xác định khởi ngữ trong các câu sau:

- a) Mà y, y không muốn chịu của Oanh một tí gì gọi là tử tế.(Nam Cao)
- b) Cái khăn vuông thì chắc đã phải soi gương mà sửa đi sửa lại(...) (Nam Cao)
- c) Nhà, bà ấy có hàng dẫy ở khắp các phố. Ruộng, bà ấy có hàng trăm mẫu ở nhà quê. (Nguyễn Công Hoan)
- d) Ông giáo ấy, thuốc không hút, rượu không uống.
- e)Quan, người ta sợ cái uy của quyền thế. Nghị Lại, người ta sợ cái uy của đồng tiền.(Nguyễn Công Hoan)
- g) Cái cổng đằng trước,mở thì cũng mở được đấy, nhưng mở ra cũng chẳng ích gì.(Nam Cao)

2) Xác định các thành phần biệt lập tình thái và cảm than trong những câu sau:

- a) Đọc truyện Kiều của Nguyễn Du, chắc chắn không ai không thương xót cho số phận của nàng Kiều-một người con gái tài hoa bạc mệnh.
- b) A, cô gái đi nhờ xe. Trong ánh đèn gần hắt xuống mặt đường hiện ra ngay trước mũi xe một đôi gót chân hồng hồng, sạch sẽ..
- c) Chắc hẳn, đại thi hào Nguyễn Du phải đau lòng lắm khi viết ra những nỗi đau, sự bất công trong xã hội mà ông đã sống và chứng kiến.
- d) Ôi chao, sớm với muộn mà có ăn thua gì.
- e) Ôi, cái nắng trong rừng rưng rưng nhựa.
- f) Thật đấy, chuyện này chú không thể đùa.

Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh có thể liên hệ

Cô Trang (SĐT: 0987585849)

Chúc các em học sinh ôn tập thật tốt